RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLERİ İLE RİZE HALKININ KARŞILIKLI ALGI VE BEKLENTİLERİ

Editör:

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Yayınları: 22

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrenci ve Akademisyenleri ile Rize Halkının Karşılıklı Algı ve Beklentileri

Editör
Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

Kapak
Gökçe ARİFOĞLU

Dizgi-Tasarım
Öznur YILDIRIM

Baskı - Cilt
Ankara Ofset Basım Matbaacılık
Reklam İnş. Turz. Teks. Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
Büyük Sanayi 1. Cad. Necati Bey İşhanı
No: 93/43-44 İskitler / ANKARA
Tel: (+90) 312 384 50 63 Fax: (+90) 312 384 50 66
www.ankaraofset.com.tr

ANKARA 2017

ISBN: 978-605-9072-14-4

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü
0 (464) 223 61 26 - 1614
donersermaye@erdogan.edu.tr

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Yönetim Kurulu'nun
29.11.2017 Tarih ve 410 Nolu kararı ile basılmıştır.

Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'ne aittir.
Bütün hakları saklıdır. Kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE AKADEMİSYENLERİ İLE RİZE HALKININ KARŞILIKLI ALGI VE BEKLENTİLERİ

Editör

Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI

RİZE, 2017

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ V
SUNUŞ VII
İÇİNDEKİLER XI
GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ÜNİVERSİTELERİN TARİHİ GELİŞİMİ 9
Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI 9
Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT 9
I. DÜNYADA ÜNİVERSİTELERİN TARİHİ GELİŞİMİ 9
A. Üniversite Öncesi Yükseköğretim 9
B. Ortaçağın Eğitim Üniversiteleri; Birinci Kuşak Üniversiteler 13
C. Humboldt'un Modern Üniversitesi; İkinci Kuşak Üniversiteler 16
D. Toplumsal Hizmet Üniversiteleri; Üçüncü Kuşak ve Girişimci Üniversiteler 19
1. Üçüncü Kuşak Üniversiteler 20
2. Girişimci Üniversite Modeli 24
a. Üçlü Helezon (Triple Helix) Sistemi 24
3. Üçüncü Kuşak ve Girişimci Üniversite Modellerinin Karşılaştırılması 29
E. Dördüncü Kuşak Üniversiteler 31
II. TÜRKİYE'DE ÜNİVERSİTELERİN GELİŞİMİ 32
A. Anadolu'nun İlk Eğitim Kurumları ve Üniversiteleri 33
1. Harran Akademisi 33
2. Konstantinople Okulu/ Pandidakterion 34
3. İstanbul Üniversitesi 34
B. Türkiye Cumhuriyeti'nde Üniversitelerin Gelişimi 35
1. Mevcut Üniversiteler 36
2. Yeni Üniversite Yaklaşımları 43
KAYNAKLAR 46

İKİNCİ BÖLÜM

ÜNİVERSİTE-ŞEHİR ETKİLEŞİMİ ÜZERİNE LİTERATÜR ARAŞTIRMASI 53
Yrd. Doç. Dr. Burcu KARTAL 53
Arş. Gör. Merve TOPTAN 53

I. ŞEHİRLERİN ÜNİVERSİTE ALGISI VE ÜNİVERSİTEDEN BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMALAR 53
II. ÜNİVERSİTENİN ŞEHİR ALGISI VE BEKLENTİLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMALAR 65
KAYNAKLAR 69

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN ALGILARININ VE BEKLENTİLERİNİN NİCEL ARAŞTIRMASI 75
Yrd. Doç. Dr. Burcu KARTAL 75
Arş. Gör. Merve TOPTAN 75
I. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ 75
A. Araştırmanın Amacı ve Önemi 75
B. Araştırmanın Sınırlılıkları 76
C. Araştırmanın Evren ve Örneklemi 76
D. Araştırmanın Veri Toplama Aracı 76
E. Araştırma Soruları 77
F. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılar ve Beklentiler Ölçeğinin Geliştirilmesi 77
II. RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN ALGILARI VE BEKLENTİLERİ ÖLÇEĞİNİN İSTATİSTİKSEL ANALİZİ 85
A. Araştırmanın Betimsel İstatistikleri 85
B. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular 93
1.Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 94
2. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları 95
3. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Medeni Durumuna Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 101
4. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Eğitime Göre ANOVA Testi Sonuçları 103
5. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Mesleğe Göre ANOVA Testi Sonuçları 107

6. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Gelire Göre ANOVA Testi Sonuçları 119
7. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının Rize'de Oturma Süresine Göre ANOVA Testi Sonuçları 126
8. Rize İlinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine ve Öğrencilerine İlişkin Algılarının İkamet Yerine Göre ANOVA Testi Sonuçları 131
III. RİZE İLİNİN RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİNE VE ÖĞRENCİLERİNE İLİŞKİN ALGILARINA VE BEKLENTİLERİNE YÖNELİK GENEL SONUÇLAR 137
KAYNAKLAR 153

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGISI VE BEKLENTİLERİNE YÖNELİK NİTEL BİR ARAŞTIRMA 157
Yrd. Doç. Dr. Zeki KARATAŞ 157
Yrd. Doç. Dr. Kamer Ilgın ÇAKIROĞLU 157
Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ 157
GİRİŞ 157
I. YÖNTEM 159
A.Araştırmanın Modeli 159
B.Araştırmanın Katılımcıları 160
C.Veri Toplama Araçları 161
D.Verilerin Toplanması 162
E.Verilerin Analizi 163
F.Geçerlik ve Güvenilirlik 164
II.BULGULAR VE TARTIŞMA 165
A.Bir Şehirde Üniversite Olmasının Önemi 169
1. Şehrin Planlamasına ve Gelişimine Katkı Sağlaması 170
2. Şehrin ve Ülkenin Kalkınmasına Katkı Sağlaması 171
3. Yerel ve Bölgesel Düzeyde Çalışmalar Yapması 171
4. Diploma Veren Değil Nitelik Kazandıran Üniversite Olması 172
5.Bilimsel Çalışmaların Gelişmiş Ülkeler Ayarında Olması 173
6. Özgür ve Katılımcı Bir Üniversite Olması 173
7. Üniversitelerin Gelişmiş Şehirlerde Olması 174
8. Kültürel Çeşitliliği Sağlaması 174
B. Rize'de Üniversite Olmasının Anlamı ve Önemi 174

1. Sosyalleşmeye ve Şehrin Gelişimine/Dönüşümüne Katkı Sağlaması 175
2. Bilimsel ve Teknolojik Açıdan Topluma Katkı Sağlaması..... 177
3. Üniversitenin Gelişim Hızının Yeterli Olmaması..... 179
4. Ekonomik Katkı Sağlamanın Ötesine Geçmesi 180
5. Rizeli Gençlerin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesini Tercih Etmesi İçin Çalışma Yapılması..... 180
6. Yetiştirdiği Öğrencilerin Küresel Çapta Olması 181
C. Rize Halkının Üniversite Hakkında Neler Söylediği 181
1. Halkın Üniversitenin Değerini Bilmesi..... 182
2. Şehirle Yeterince Bütünleşememesi..... 183
3. Üniversitenin Sağlık Hizmetlerinin Ön Plana Çıkması..... 184
4. Şehrin Ticari Gelişimine Katkı Sağlaması..... 185
5. Yerel Sorunlara Çözüm Bulması 186
6. Topluma Eğitimin Önemini Öğretmesi 186
7. Üniversiteden Ne Beklendiğinin Net Olmaması..... 187
8. Yerleşkenin Fiziki Olarak Yetersizliği 188
9. Üniversitenin Siyasetin Etkisi Altında Olması..... 189
10. Geleneksel Yapıya Zarar Vermesi 190
D. Üniversitenin Rize'ye Getirisi ve Götürüsü 190
1. Ekonomik Katkı Sağlaması..... 191
2. Toplumsal Gelişime ve Değişime Katkı Sağlaması..... 194
3.Şehre Sosyo-Kültürel Katkı Sağlaması..... 196
4. Şehir İmajı Üzerine Etkisi..... 199
5. Ahlaki Yapıyı Etkilemesi 201
6. Şehre Katkısının Düşük Olması 202
E. Üniversitenin Çalışmalarının Nasıl Değerlendirildiği 203
1. Halka Yönelik Çalışma ve Faaliyet Yapması..... 203
2. Büyük Projelere Öncülük Yapması..... 206
3. Çalışmaların Arttırılması..... 208
4. Bilimsel Çalışmaları Uygulamaya Aktarılması..... 209
5.Üreten ve Sorgulayan Bir Üniversite Olması 209
6. Sosyal Sorunlarla İlgili Çalışmalar Yapması 210
7. Faaliyetlerin Yeterli Duyurulması 211
8. Sektör Uygulamalarına Değer Verilmesi..... 211
9. Üniversitenin Yeniliklere Açık Olması..... 211

10. Sürekli Eğitim Merkezinin İstihdama Yönelik Kurslar Açması 212
F. Akademisyenlerin Rize'ye Katkıları 212
1. Akademisyenlerin Halkın İçinde Olması 212
2. Akademisyenler Açısından Şehrin Sosyo-Kültürel İmkânlarının Kısıtlı Olması 215
3. Akademisyenlerin Şehre Yeterince Katkı Sağlamaması 217
4. Akademisyenlerin Daha Çok Araştırma Yapması 219
5. Akademisyenlerin Üniversiteye ve Kente Uyum Sağlayamaması 220
6. Akademisyenlerin Kendini Daha Çok İfade Etmesi 221
7. Yerel Dinamiklerle İşbirliği Yapması 221
8. Vatandaşın Akademisyenlere Yönelik Yanlış Davranışları 222
G. Üniversite Öğrencileriyle İlgili Düşünceler 222
1. Koşulların Öğrenciler Açısından Yetersiz Olması 223
2. Öğrencinin Ahlaki Açıdan Toplumu Etkilemesi 224
3. Öğrencinin Sadece Maddi Kaynak Olarak Görülmemesi 226
4. Öğrencilerin Ekonomik Güçlükler Yaşaması 227
5. Öğrencinin Toplumu Tanıması ve Kaynaşması 228
6. Rize Halkının Üniversite Öğrencilerini Koruması 228
7. Farklı Kültürlerin Kaynaşması 229
8. Üniversitede Bölge Öğrencilerinin Daha Az Olması 230
9. Öğrencinin Aşırı Teoriye Dayalı Yetiştirilmesi 230
10. Vakıf Bursunun Öğrenci Tercihlerini Olumlu Etkilemesi 231
11. Öğrencinin Serbest Zamanını Etkin Değerlendirememesi 231
H. Üniversiteden Beklentiler 232
1. Yerele Özgü Projeler Üretmesi ve Katkı Sağlaması 232
2. Tanıtım Faaliyetlerine Ağırlık Vermesi 235
3. Yerel ve Küresel İşbirliklerini Arttırması 237
4. Öğrenci ve Akademisyen Tarafından Tercih Edilen Bir Üniversite Olması 239
5. Üniversitenin Güçlü Bir Konumda Olması 240
6. Eğitim Kalitesinin Yükseltilmesi 241
7. Üniversite Hocalarının Özgür Olması 242
I. Yirmi Yıl Sonra Şehrin ve Üniversitenin Nasıl Olacağı 242
1. Yerel Sorunlarla Daha Çok İlgilenen Bir Üniversite Olması 243
2. Ülkeye Değer Katacak Ürünlere Yönelen Bir Üniversite Olması 244
3. Mezunlarının İstihdam Edildiği Bir Üniversite Olması 245

4. Üst Yönetimin Bakış Açısının Değiştiği Bir Üniversite Olması 246
5. Güçlü Olmak İçin İşbirliğini Önemseyen Bir Üniversite Olması 246
6.Gürcistan, Orta Asya ve Kafkaslara Yönelik Çalışmalar Yapan Bir Üniversite Olması 247
İ. Şehirdeki Sektörlerin Üniversiteye Sağlayacağı Katkı ve Üniversiteden Beklentisi 247
1. Üniversite-Sanayi İşbirliği Yapılması 248
2. Tarım ve Turizme Destek Vermesi 249
3. Toplumu Bilgilendirme Çalışmaları Yapması 251
4. Topluma Sağlayacağı Katkılarla İlgili Planlama Yapması 252
5. Üniversitenin Sosyal Sorumluluk Faaliyetlerine Ağırlık Vermesi 252
6. Nitelikli Akademisyen Gelmesinin Sağlanması 253
7. Öğrencilere Uygulama Yaptırılması 253
SONUÇ VE ÖNERİLER 254
KAYNAKLAR 260

BEŞİNCİ BÖLÜM

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN VE AKADEMİSYENLERİNİN RİZE ŞEHRİNE YÖNELİK ALGILARI VE BEKLENTİLERİ 265
Yrd. Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR 265
Yrd. Doç. Dr. Gökhan KAHVECİ 265
GİRİŞ 265
I. YÖNTEM 266
A. Araştırmanın Modeli 266
B. Çalışma Grubu 266
C. Veri Toplama Araçları 266
D. Verilerin Analizi 267
II. BULGULAR 267
A. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algıları ve Beklentileri (Ölçek Geliştirme Çalışması) 267
B. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algıları ve Beklentileri 273
1. Betimsel İstatistikler 273
2. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Öğrencilerinin Şehir Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular 278

3. Öğrencilerin Şehir Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 278
4. Öğrencilerin Şehir Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları 280
5. Öğrencilerin Şehir Algılarının Geldikleri Bölgeye Göre ANOVA Testi Sonuçları 283
6. Öğrencilerin Şehir Algılarının Ailenin İkamet Ettiği Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları 287
7. Öğrencilerin Şehir Algılarının İkamet Ettikleri Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları 291
8. Öğrencilerin Şehir Algılarının Rizeli Olup Olmama Durumuna Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 294
9. Öğrencilerin Şehir Algılarının Ailenin Aylık Gelirine Göre ANOVA Testi Sonuçları 296
10. Öğrencilerin Şehir Algılarının Kaldıkları Yere Göre ANOVA Testi Sonuçları. 298
11. Öğrencilerin Şehir Algılarının Program Türüne Göre ANOVA Testi Sonuçları 302
12. Öğrencilerin Şehir Algılarının Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Testi Sonuçları . 305
13. Öğrencilerin Şehir Algılarının Yatay Geçiş Yapma Durumuna Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 309
14. Öğrencilerin Şehir Algılarının Dikey Geçiş Yapma Durumuna Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 310
C. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Akademisyenlerinin Şehir Algıları ve Beklentileri 311
1. Betimsel İstatistikler 311
2. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Akademisyenlerinin Şehir Algıları ve Beklentilerine Yönelik Bulgular 314
3. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 315
4. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Yaşa Göre ANOVA Testi Sonuçları 316
5. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Unvana Göre ANOVA Testi Sonuçları 319
6. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Görev Yılına Göre ANOVA Testi Sonuçları 322
7. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Yerleşim Birimine Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 325
8. Akademisyenlerin Şehir Algılarının İdari Görevleri Olup Olmamasına Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 326
9. Akademisyenlerin Şehir Algılarının Rizeli Olup Olmamasına Göre Bağımsız Örneklemler T Testi Sonuçları 327

SONUÇLAR VE ÖNERİLER 329
KAYNAKLAR 337

ALTINCI BÖLÜM

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ AKADEMİK PERSONELİ VE ÖĞRENCİLERİNİN RİZE ŞEHRİNE YÖNELİK BEKLENTİLERİ NİTEL BİR ÇALIŞMA 341
Yrd. Doç. Dr. Gökhan KAHVECİ 341
Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT 341
Yrd. Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR 341
GİRİŞ 341
I. YÖNTEM 342
A. Araştırmanın Modeli 342
B. Çalışma Grubu 342
C. Verilerin Toplanması 346
D. Verilerin Analizi 346
E. Geçerlik ve Güvenirlik 347
II. BULGULAR 348
A. Akademisyenlerin Rize Şehrine Yönelik Beklentilerine İlişkin Görüşleri 348
B. Üniversite Öğrencilerinin Rize Şehrine Yönelik Beklentilerine İlişkin Görüşleri . 356
SONUÇ VE ÖNERİLER 363

YEDİNCİ BÖLÜM

GENEL SONUÇLAR VE ÖNERİLER 369
Yrd. Doç. Dr. Kamer Ilgın ÇAKIROĞLU 369
Arş. Gör. Mücahit BEKTAŞ 369

EKLER

EK-1: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGI VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI ANKET FORMU 383
EK-2: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTEYE İLİŞKİN ALGI VE BEKLENTİ DÜZEYLERİ..... 391
EK-3: RİZE İLİNİN ÜNİVERSİTE ALGI VE BEKLENTİSİ YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU 393

EK-4: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN VE AKADEMİSYENLERİN RİZE ŞEHRİNE YÖNELİK ALGI DÜZEYLERİ..... 395
EK-5: RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE AKADEMİK PERSONELİN ŞEHİR ALGILARI VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI ANKET FORMU 397
EK-6: RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ VE AKADEMİK PERSONELİN ŞEHİR ALGILARI VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI ANKET FORMU 401

ALTINCI BÖLÜM

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ AKADEMİK PERSONELİ VE ÖĞRENCİLERİNİN RİZE ŞEHRİNE YÖNELİK BEKLENTİLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA

Yrd. Doç. Dr. Gökhan KAHVECİ
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
gokhan.kahveci@erdogan.edu.tr

Uzm. Hatice Tuğba AKDOĞAR AKBULUT
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü,
haticetugba.akdogar@erdogan.edu.tr

Yrd. Doç. Dr. Asiye ŞENGÜL AVŞAR
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü,
asiye.sengul@erdogan.edu.tr

GİRİŞ

Araştırmanın temel amacı; Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde çalışan akademik personellerin ve aynı üniversitede eğitim gören lisans ve lisansüstü öğrencilerin Rize şehriyle ilgili beklentilerini belirlemeye çalışmaktır. Bu temel amaç doğrultusunda belirlenen aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Sosyal ve kültürel açıdan şehirden beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen-Öğrenci*)

2. Alışveriş imkânları ve ortamları açısından şehirden beklentileriniz nelerdir? (Öğrenci)

3. Staj ve iş imkânları açısından şehirden beklentileriniz nelerdir? (Öğrenci)

4. Akademik faaliyetler açısından şehirden beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen*)

5. Üniversite-sanayi işbirliği açısından şehirden beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen*)

6. Yaşanabilirlik açısından şehirden beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen-Öğrenci*)

7. Rize şehrinin geleceği açısından beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen-Öğrenci*)

8. Diğer katkı ve beklentileriniz nelerdir? (*Akademisyen-Öğrenci*)

I. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması, verilerin analizi ve araştırmanın geçerlik ve güvenirliliğine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

A. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması esas alınmıştır. Durum çalışması, bir durumun derinlemesine araştırılmasını ifade etmektedir. Başka bir deyişle, bir duruma ilişkin ortamlar, bireyler, olaylar ve süreçler gibi çeşitli etkenlerin bütüncül bir yaklaşımla ele alındığı araştırma desenidir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bunun yanında durum çalışması, gerçek yaşam veya belirli bir zaman dilimi içerisindeki durumlar hakkında gözlem ve mülakat gibi çoklu bilgi kaynakları aracılığıyla derinlemesine bilgi toplanmasını, durumun betimlenmesini veya duruma ilişkin temaların ortaya çıkarılmasını amaçlamayan nitel araştırma modelidir (Creswell, 2016). Bu araştırma kapsamında Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde çalışan akademik personellerin ve eğitim gören öğrencilerin Rize şehriyle ilgili beklentilerini açıklayan görüşleri derinlemesine incelenerek ortaya konulmaya çalışmıştır.

B. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme esas alınmıştır. Bu yöntem belirli özelliklere sahip ve belli ölçütleri karşılayan bireylerle çalışılmak istendiğinde tercih edilmektedir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012). Araştırmada katılımcıların seçiminde maksimum çeşitliliğin sağlanması amacıyla (hem akademik personel hem de öğrenciler için) üniversite bünyesinde bulunan tüm fakülte, meslek yüksekokulları ve enstitülerinde bulunmaları ölçüt olarak alınmıştır. Çalışma grubuna ilişkin tanımlayıcı bilgiler sırasıyla Tablo 1 ve Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 1. Akademik Personellere İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Değişken	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	12	34.3
	Erkek	23	65,7
Yaş	20-29	6	17.1
	30-39	16	45.7
	40-49	10	28.6
	50-59	3	8.6
Ünvan	Okutman	1	2.9
	Uzman	1	2.9
	Araştırma Görevlisi	4	11.4
	Öğretim Görevlisi	12	34.3
	Doktor	1	2.9
	Yardımcı Doçent	11	31.4
	Doçent	3	8.6
	Profesör	2	5.7
Rize'deki Görev Yılı	1-3 yıl	13	37.1
	4-6 yıl	9	25.7
	7-10 yıl	7	20
	11-14 yıl	1	2.9
	15 ve üzeri yıl	5	14.3

Görev Yaptığı Birim	Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	6	17.1
	Eğitim Fakültesi	1	2.9
	Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi	1	2.9
	Tıp Fakültesi	2	5.7
	Diş Hekimliği Fakültesi	2	5.7
	Ardeşen Meslek Yüksekokulu	3	8.6
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	1	2.9
	Mühendislik Fakültesi	1	2.9
	İlahiyat Fakültesi	4	11.4
	Pazar Meslek Yüksekokulu	1	2.9
	Fen Edebiyat Fakültesi	4	11.4
	Yabancı Diller Yüksekokulu	1	2.9
	Su Ürünleri Fakültesi	1	2.9
	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	2	5.7
	Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	1	2.9
	İktisadi İdari Bilimler Fakültesi	2	5.7
	Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu	1	2.9
	Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	1	2.9
Toplam		35	100

Tablo 1 incelendiğinde 35 katılımcının 12'sinin kadın 23'ünün erkek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte katılımcıların 6'sı 20-29, 16'sı 30-39, 10'u 40-49 ve 3'ü 50-59 yaş aralığında bulunmaktadır. Katılımcıların ünvanlarına göre dağılımına bakıldığında 1 Okutman, 1 Uzman, 1 Doktor, 4 Araştırma Görevlisi, 12 Öğretim Görevlisi, 11 Yardımcı Doçent, 3 Doçent ve 2 Profesörün olduğu belirlenmiştir. Rize'deki görev yılına göre katılımcıların dağılımı ise 1-3 yıl 13, 4-6 yıl 9, 7-10 yıl 7, 11-14 yıl 1 ve 15 yıl üzeri 5 kişi şeklindedir. Ayrıca katılımcıların görev yaptıkları birimlere göre dağılımına bakıldığında Eğitim Fakültesi, Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Su Ürünleri Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Yabancı Diller Yüksekokulu, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Pazar Meslek Yüksekokulu, Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulundan birer kişi, Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinden ikişer kişi, Ardeşen Meslek Yüksekokulundan üç kişi, İlahiyat Fakültesi ve Fen Edebiyat Fakültesinden dörder kişi ve Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulundan altı kişi olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Öğrencilere İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler

Değişken	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	14	46.7
	Erkek	16	53.3
Program Türü	Ön lisans	7	23.3
	Lisans	19	63.3
	Yüksek Lisans	3	10
	Doktora	1	3.3
İkamet Ettiği Yer	Rize Merkez	19	63.3
	Çayeli	1	3.3
	Pazar	3	10
	Ardeşen	1	3.3
	Fındıklı	2	6.7
	Derepazarı	2	6.7
	İl dışı	2	6.7
Öğrenim Gördüğü Birim	Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu	4	13.3
	Eğitim Fakültesi	1	3.3
	Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi	2	6.7
	Tıp Fakültesi	1	3.3
	Diş Hekimliği Fakültesi	1	3.3
	Ardeşen Meslek Yüksekokulu	1	3.3
	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu	1	3.3
	Sağlık Yüksekokulu	2	6.7
	Mühendislik Fakültesi	1	3.3
	İlahiyat Fakültesi	1	3.3
	Pazar Meslek Yüksekokulu	1	3.3
	Sosyal Bilimler Enstitüsü	2	6.7
	Fen Edebiyat Fakültesi	1	3.3
	Yabancı Diller Yüksekokulu	2	6.7
	Su Ürünleri Fakültesi	1	3.3
	Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi	1	3.3
	Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu	1	3.3
	İktisadi İdari Bilimler Fakültesi	4	13.3
	Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu	1	3.3
	Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu	1	3.3
Toplam		30	100

Tablo 2 incelendiğinde 30 katılımcının 14'ünün kadın 16'sının erkek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte katılımcıların 7'si Ön Lisans, 19'u Lisans, 3'ü Yüksek Lisans ve 1'i Doktora program türünde bulunmaktadır. Katılımcıların ikamet ettikleri yere göre dağılımına bakıldığında Çayeli ve Ardeşen'den birer kişi, Fındıklı, Derepazarı ve İl dışından ikişer kişi, Pazar'dan üç kişi ve Rize Merkez'den 19 kişi olduğu belirlenmiştir. Ayrıca katılımcıların öğrenim gördükleri birimlere göre dağılımına bakıldığında Eğitim Fakültesi, Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ardeşen Meslek Yüksekokulu, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Mühendislik Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, Pazar Meslek Yüksekokulu, Fen Edebiyat Fakültesi, Su Ürünleri Fakültesi, Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Fındıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu ve Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulundan birer kişi, Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yüksekokulu, Sosyal Bilimler Enstitüsü ve Yabancı Diller Yüksekokulundan ikişer kişi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu ve İktisadi İdari Bilimler Fakültesinden dörder kişi olduğu anlaşılmaktadır.

C. Verilerin Toplanması

Araştırma verilerinin toplanmasında, ayrıntılı bilgilere ulaşılması amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu (*Akademisyen ve Öğrenci Formu*) kullanılmıştır. Bu görüşme formu altı tane açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Görüşme formu hazırlanırken ilgili alanyazın taranmış ve alanında uzman üç araştırmacının görüşlerine başvurulmuştur. Bu aşamalardan sonra forma son hali verilmiştir. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından akademisyen ve öğrencilerle yapılan görüşmeler sonucunda elde edilmiştir. Görüşmelerde araştırmanın amacı katılımcılara ayrıntılı olarak ifade edilmiş ve katılımcıların gönüllü olmaları esas alınmıştır. Ayrıca katılımcılara verdikleri cevapların sadece bilimsel bir çalışma için kullanılacağı yönünde teminat verilmiştir.

D. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, bir veya birden fazla metnin içindeki kavramları, temaları veya cümle varlıklarını belirlemek ve onları sayı ile ifade etmek için kullanılmaktadır (Seggie ve Bayyurt, 2015). Creswell (2016) veri analizinin aşamalarını: *1. verileri düzenleme, 2. okuma ve hatırlatıcı notlar alma, 4. kodlar ve temalardaki verileri betimleme, 5. verileri yorumlama ve 6. verileri sunma ve görselleştirme* şeklinde ifade etmiştir. Bu araştırmada da elde

edilen veriler yukarıda bahsedilen aşamalar göz önünde bulundurularak analiz edilmiştir.

E. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmanın geçerlik ve güvenirliğinin sağlanmasında Yıldırım ve Şimşek (2013) tarafından belirtilen *uzun süreli etkileşim, derinlik odaklı veri toplama, çeşitleme, uzman incelemesi, katılımcı teyidi, ayrıntılı betimleme, tutarlılık ve teyit incelemesi* stratejiler izlenmiştir. Bahsedilen bu stratejilere ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıda sunulmuştur.

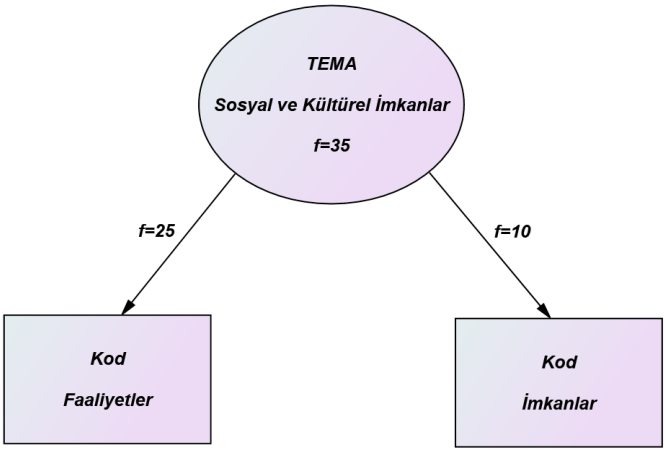
- ✓ *Uzun Süreli Etkileşim:* Araştırmacılar veri kaynakları olan katılımcılar ile uzun süreli görüşmelerde bulunmuşlardır. Böylece araştırmacılar ile katılımcılar arasında bir güven ortamı oluşturulmuş ve toplanan verilerin geçerliliğinin yüksek olması sağlanmaya çalışılmıştır.
- ✓ *Derinlik Odaklı Veri Toplama:* Araştırmacılar katılımcılardan elde ettikleri verileri karşılaştırarak, yorumlayarak ve kavramsallaştırarak verilere derinlik kazandırmışlardır.
- ✓ *Çeşitleme:* Araştırmaya farklı özelliklere sahip katılımcılar dahil edilmiş ve böylece farklı algıların, yaşantıların ve beklentilerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır
- ✓ *Uzman İncelemesi:* Araştırmada, nitel araştırma yöntemleri konusunda uzman olan bir kişiden araştırmanın deseni, verilerin analizi ve yorumlanmasına ilişkin görüş alınmış ve alınan dönütler sonucu araştırma düzenlenmiştir.
- ✓ *Katılımcı Teyidi:* Araştırmadan elde edilen veriler ve sonuçlar üç katılımcının teyidine sunulmuştur. Katılımcılardan gelen öneriler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır.
- ✓ *Ayrıntılı Betimleme:* Araştırmada elde edilen ham veriler kod ve temalara göre düzenlenmiş, yorum katmadan ve verinin doğasına mümkün olduğunca sadık kalınarak doğrudan alıntılar ile aktarılmıştır.
- ✓ *Tutarlılık ve Teyit İncelemesi:* Araştırmadan elde edilen sonuçlar ile ham veriler arasında tutarlılığın sağlanması amacıyla bir uzmanın görüşü alınmıştır. Uzman görüşü doğrultusunda düzenlemeler yapılmış ve araştırma sonuçları teyit edilmiştir.

II. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde akademisyenler ve üniversite öğrencilerinin Rize şehrine yönelik beklentilerine ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Bu bulgular akademisyen ve üniversite öğrencileri olmak üzere iki ayrı aşamada incelenmiş ve katılımcılara ilişkin frekans değerleriyle birlikte sunulmuştur.

A. Akademisyenlerin Rize Şehrine Yönelik Beklentilerine İlişkin Görüşleri

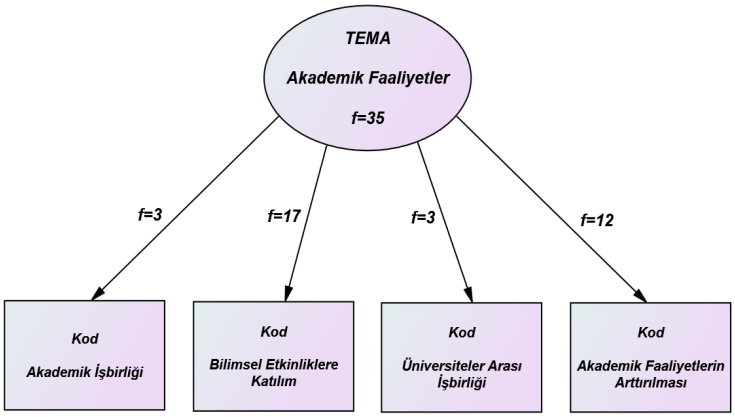
Araştırmanın bu bölümünde akademisyenlerin Rize şehrine yönelik beklentilerine yer verilmiştir. Elde edilen bulgular sosyal ve kültürel imkânlar, akademik faaliyetler, üniversite-sanayi işbirliği, yaşanabilirlik, Rize şehrinin geleceği, diğer katkı ve beklentiler olmak üzere altı tema altında toplanmış ve bu bulgular aşağıda ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Şekil 1. Akademisyenlerin Sosyal ve Kültürel İmkânlara İlişkin Görüşleri

Şekil 1'e göre akademisyenlerin sosyal ve kültürel imkânlara ilişkin görüşleri incelendiğinde; 25 katılımcı şehirde sosyal ve kültürel faaliyetlerin, 10 katılımcı ise sosyal ve kültürel mekânların geliştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı şehre ilişkin sosyal ve kültürel imkânların genişletilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bulgulardan hareketle katılımcıların görüşlerine göre şehirdeki sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin eksikliğin daha ön plana çıktığı söylenebilir. Katılımcıların, sosyal ve kültürel imkânlara ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Eğlence, dinlenme ve sosyalleşme için daha fazla imkân. Tiyatro, sinema ve konser gibi çeşitli etkinliklerin sıklığı ve kalitesi artmalı. Şehirde bulunan sinema yeterli değil. Tiyatro hiç yok (A, 131).*
- *Tiyatro sinema faaliyetleri, alışveriş merkezi kurulması, gençlere yönelik yoğun spor etkinlikleri, konser vb. kültürel faaliyetlerin arttırılması (A, 119).*
- *Rize'de her yaştan insanların güvenle spor yapabileceği merkezlerin ve kulüplerin kurulması (yüzme havuzu, spor salonları ve dağcılık ve tracking kulüpleri) (A, 121).*
- *Maalesef yılların getirdiği ihmalkârlığın etkisiyle, sosyal ve kültürel mekânlar neredeyse yok denecek düzeyde. Uygulanacak sahil projesinde gelecek yıllarda gözlemlenecek potansiyel gelişmeler de dikkate alınarak planlamalar yapılmalıdır (A, 62).*
- *Sahilde daha temiz, düzenli ve görsel açıdan doyurucu, sessiz olan mesire ve dinlenme tesisleri gerekmektedir (A, 17).*
- *Bu tür imkânlar konusunda Rize son iki yılda hissedilir derecede gelişti. Yine de eksik diyebileceğimiz imkânlar şunlardır: Alanında uzman kişiler tarafından refakat edilen sanatsal etkinlikler (modern dans, yazarlık, satranç…); Halk Eğitim Kurslarının fazlalaşması ve duyurulması; Daha kapsamlı bir kütüphane ve buraya ilginin arttırılması (A, 23).*

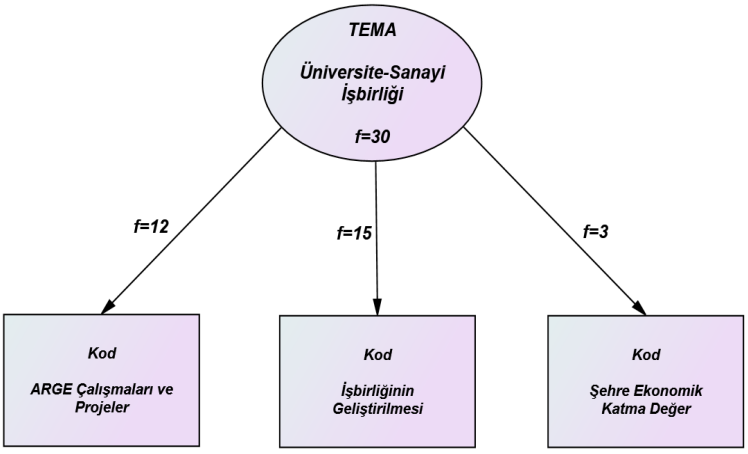

Şekil 2. Akademisyenlerin Akademik Faaliyetlere İlişkin Görüşleri

Şekil 2'ye göre akademisyenlerin akademik faaliyetlere ilişkin görüşleri incelendiğinde 17 katılımcının bilimsel etkinliklere katılım,

12 katılımcının akademik faaliyetlerin arttırılması, 3'er katılımcı ise akademik iş birliği ve üniversitelerarası işbirliği yapılması yönünde görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı ise akademik faaliyetlerin geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bulgulara göre katılımcıların akademik faaliyetler kapsamında en çok bilimsel etkinliklere katılımın arttırılması ve üniversite bünyesinde akademik faaliyetlerin arttırılması yönünde görüşlerinin daha ön planda olduğu söylenebilir. Katılımcıların, akademik faaliyetlere ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Akademik bazında uygulanan tüm çalışmalara sıcak bakılmalı hatta bu çalışmalar (proje, anket vs.) desteklenmelidir. Rize şehri de, üniversitenin bir öğrencisi konumunda olmalıdır (A, 20).*
- *Rize halkının üniversitedeki bilimden faydalanması ve bu konuda entegrasyon yapılmalıdır (A, 74).*
- *Var olan potansiyelin daha iyi değerlendirilmesi, herkesin bu üniversiteye katacağı bir değer olduğu ve herkesin bu üniversitenin geleceğinde uygulanan bir fikri olabileceği düşüncesiyle bütün personelin bir yarış içerisinde olabileceği bir ortam oluşturulmalı (A, 75).*
- *Yabancı üniversitelerle kalıcı ve güçlü işbirliği yapılmalı (A, 127).*
- *Üniversitenin ulusal ve uluslararası düzeyde sempozyum vs. faaliyetleri düzenlenmesi ve akademisyenlerin bu faaliyetlere özendirilmesi gereklidir (A, 126).*
- *Bilimsel mahiyetli sempozyum, panel, konferans tipi etkinliklerin sayısının arttırılması, imkanların zorlanarak kent merkezinde düzenlenmesi, Üniversite kütüphanesiyle sınırlı kalınmaması şehir merkezinde de il halk kütüphanesi bünyesinde daha geniş ve büyük bir araştırma kütüphanesinin oluşturulması, bu kütüphanenin hem ortaöğretim hem de üniversite talebelerinin ihtiyaçlarına cevap verecek biçimde tasarlanması,…. (A, 27).*

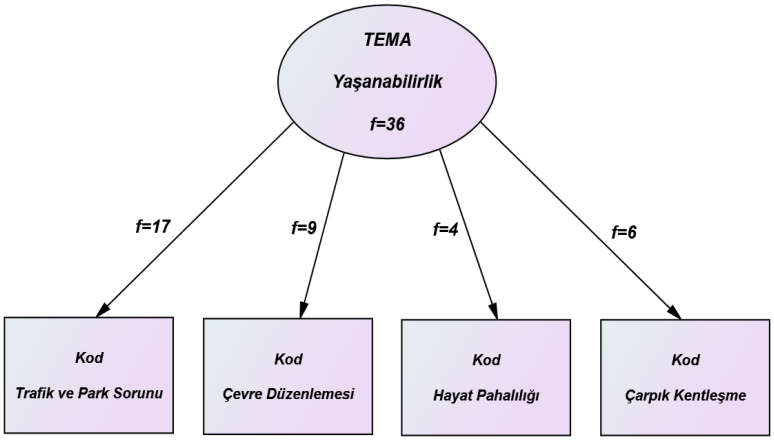
Şekil 3. Akademisyenlerin Üniversite-Sanayi İşbirliğine İlişkin Görüşleri

Şekil 3'e göre akademisyenlerin üniversite-sanayi işbirliğine ilişkin görüşleri incelendiğinde 15 katılımcı işbirliğinin geliştirilmesi, 12 katılımcı AR-GE çalışmalarının geliştirilmesi, 3 katılımcı ise şehre ekonomik katma değer sağlanması yönünde görüş beyan etmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı üniversite-sanayi işbirliğinin şehre olumlu katma değer sağlayacağını beyan etmişlerdir. Bu bulgulara göre katılımcıların bu tema altında en çok vurguladıkları fikir bu iki saha arasında işbirliğinin geliştirilmesi olup, üniversite ve sanayinin el ele vererek güçlerinin birleştirmelerinin de AR-GE çalışmalarıyla ve projelerle desteklenmesi gerektiği yönünde fikir beyan ettikleri söylenebilir. Katılımcıların, üniversite-sanayi işbirliğine ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Üniversiteden üretimi arttıracak ve Rize ilinin kazancını yükseltecek projeler hazırlaması, üniversite ve sanayi kollarının mensup olduğu oda-federasyon-dernek vs. kuruluşların 6 ,3 aylık ve bir yıllık periyodlarla düzenlenen toplantılarla eylem planı hazırlaması ve işleve konulması, Sanayi kollarında üniversite öğrencilerine açık staj imkânlarının genişletilmesi ve titizlikle buna eğilinmesi, Üniversite destekli halka yönelik sertifika programlarının arttırılması, Üniversite ve sanayi kollarının iş birliği ile projelerin oluşturulması…. (A, 27).*
- *Üniversitenin daha etkin bir şekilde İş Eğitimi, şehrin denizle daha etkin istifade etmesi, sanayi üretimi için karşılıklı ilkeler arası alışverişin*

ivedilikle sağlanması gerekir (A, 41).

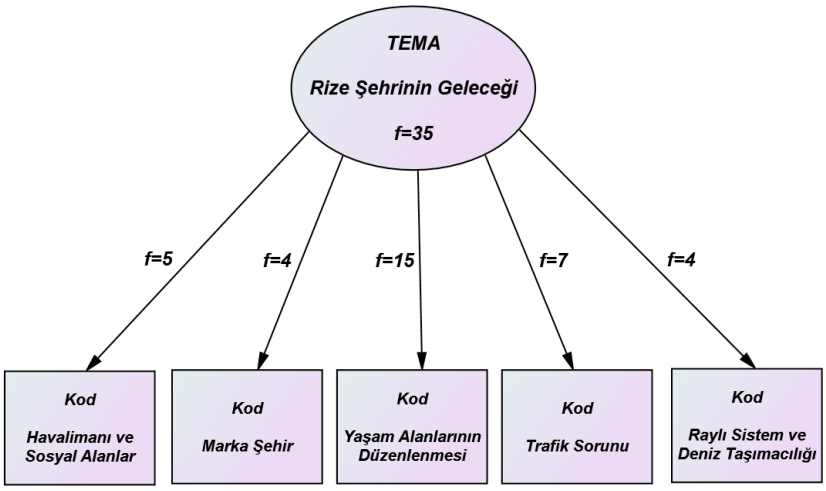
- *Alternatif ürün geliştirme faaliyetleri başta olmak üzere bölgenin kalkınmasına yönelik ARGE çalışmalarına katılım sağlayan akademik personel üniversite ve sanayi kuruluşlarınca desteklenmeli (A, 118).*
- *Serbest bölgenin daha aktif bir hale gelmesi için üniversitenin katkıları gerekir. Yeni lojistik bölgenin yapımında da üniversitenin daha etkin bir rol alması gerekir. Ayrıca Rize ilinin en önemli sanayi kuruluşu olan ÇAYKUR ile her alanda işbirliğinin sağlanması gerekir (A, 14).*
- *Konya ve Erzurum gibi üniversitelerin bütün fakültelerinin ortak kullanacağı laboratuvar kurulması.(örneğin içinde: spektrometre, micro ct, hassas tartı gibi üst düzey araştırmaların yapılabileceği cihazlar),(A, 121).*

Şekil 4. Akademisyenlerin Rize Şehrinin Yaşanılabilirliğine İlişkin Görüşleri

Şekil 4'e göre akademisyenlerin Rize şehrinin yaşanılabilirliği noktasındaki görüşleri incelendiğinde; 17 katılımcı trafik ve park sorunu, 9 katılımcı çevre düzenlemesi, 6 katılımcı çarpık kentleşme, 4 katılımcı ise hayat pahalılığı noktasında görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı şehrin yaşanabilirliğine ilişkin görüş beyan etmişlerdir. Bununla birlikte katılımcıların şehirde özellikle trafik ve park sorunu yaşadıkları ve çevre düzenlemesi noktasında şehre ilişkin yenilikçi çabaların gerektiği yönünde görüş belirtikleri söylenebilir. Katılımcıların, yaşanabilirliğe ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Trafik ve park sorununun acilen çözümü, bedava park alanı... Rize şehrinin ekonomisine katkıda bulunacak AVM'nin yapılması. Deniz kenti olmasına rağmen denizden kopuk bir şehir sahil kenarları daha iyi değerlendirilmeli (A, 121).*
- *Trafik sorunlarının giderilmesi, konutların daha uygun olması, çocuklar için uygun ücretlerde kreş temini olması… (A, 63).*
- *Çevre düzenlemesi kesinlikle yetersiz. Çöp kutusu yetersizliği özellikle sahil tarafında göze çarpmaktadır (A, 102).*
- *Öncelikle daha yeşil, park sorunu çözülmüş, trafiğin düzenli olduğu, sosyal yaşam alanlarının daha temiz ve görsel açıdan daha düzenli olduğu ortak kullanım alanları arzu edilmektedir (A, 17).*
- *Trafik sorunu yaya ve taşıt açısından çözülmeli, şehre hava aldıracak koridorlar açılmalı, insanlara sosyo-kültürel eğitimler verilmeli, yerleşim alanları genişletilmeli, özel okul ve özel hastane sayıları artmalı, çocuk hastalıkları için önlemler alınmalı (A,89).*
- *Rize butik şehir her şey elinizin altında ama yüksek kira yüksek fiyatlar bu cazibeyi azaltıyor (A, 75).*

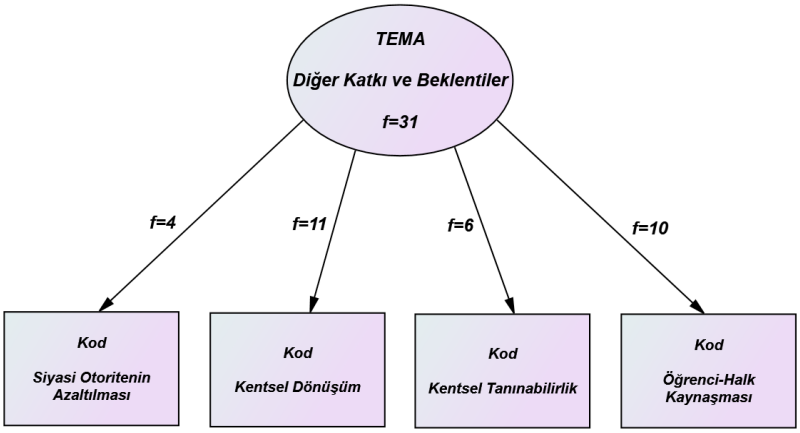

Şekil 5. Akademisyenlerin Rize Şehrinin Geleceği İlişkin Görüşleri

Şekil 5'e göre akademisyenlerin Rize şehrinin geleceğine ilişkin görüşleri incelendiğinde; 15 katılımcı yaşam alanlarının düzenlenmesi, 7 katılımcı trafik sorunu, 5 katılımcı hava limanı ve sosyal alanlar, 4 katılımcı ise raylı sistem ve deniz taşımacılığına ve marka şehir olmasına dair görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı şehrin geleceğine ilişkin görüş

bildirmiştir. Bu bulgulardan hareketle katılımcıların özellikle şehrin mevcut dokusunu bozmadan yaşam alanlarında yeniliklere gidilmesi, bu yenilikler içerisinde de hava limanı ve sosyal alanların inşa edilmesi gerektiği yönünde görüşlerin ağırlık kazandığı ifade edilebilir. Ayrıca bu yenilikler için bu yaşam alanları içerisinde yapılacak raylı sistem ve deniz taşımacılığından istifade edilmesi ve şehrin diğer şehirlere açılımını sağlayan hava limanı vasıtasıyla gerçekleşeceği yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu gelişmelerin ise Rize'nin marka bir şehre dönüştürülmesinde önemli adımlar olacağı yönünde fikir beyan ettikleri söylenebilir. Katılımcıların, Rize şehrinin geleceğine ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Rize şehrinin gelişmesinde Kafkas ülkelerine açılmasının etkili olacağını düşünüyorum. Kafkas ülkeleri üniversitesiyle sanayi ve meslek gruplarıyla işbirliği halinde olunması gerekmektedir. Rize Kafkas ülkeleri Avrupa'ya açılan kapısı olmalıdır. Ancak bu şekilde kendine ait bir vizyonu olacaktır (A, 123).*
- *Doğal güzellikleri ve tabiatı ile daha fazla ön plana çıkartılması, turizmin desteklenmesi (A, 13).*
- *Beklentiden ziyade en büyük endişemiz zamanla bu kentin bir bina yığını şehri olması. Yerel halkın daha açık görüşlü olması, yeniliklere açık olabilmesi de beklentilerimiz arasındadır (A, 20).*
- *Üniversitenin şehrin daha iyi bir geleceğe ulaşması açısından büyük önemi olduğu kanısındayım. Kamu kurumları, özel sektör ve üniversitenin daha etkileşimli çalıştığı, iyi yetişmiş öğrencilerin üniversitemizi seçmeleri için teşvik edildiği, sanatsal-kültürel etkinliklerin eğitimin bir parçası olduğunun daha iyi anlaşıldığı bir şehir diyebilirim (A, 23).*
- *Şehrin geleceği, yüksek katlı binalara değil, köylere uzayan şehirleşmesiyle garanti altına alınabilir. Ancak köylerinde köy hayatını terk etmemeleri sağlayacak projeler yapılmalı. Şehirdekilerin köylerde sosyal aktivite imkanına sahip olabilecekleri ortam oluşturulmalıdır (A, 77).*
- *Tarımsal alanlarda mono tarım yapmaktan vazgeçip çeşitli tarım alanlarının yapılması sonucu tarım yönünden gelişerek bu gelişme ile beraber diğer alanlarda gelişecektir (A, 72).*

Şekil 6. Akademisyenlerin Rize Şehrine Dair Diğer Katkı ve Beklentilerine ilişkin Görüşleri

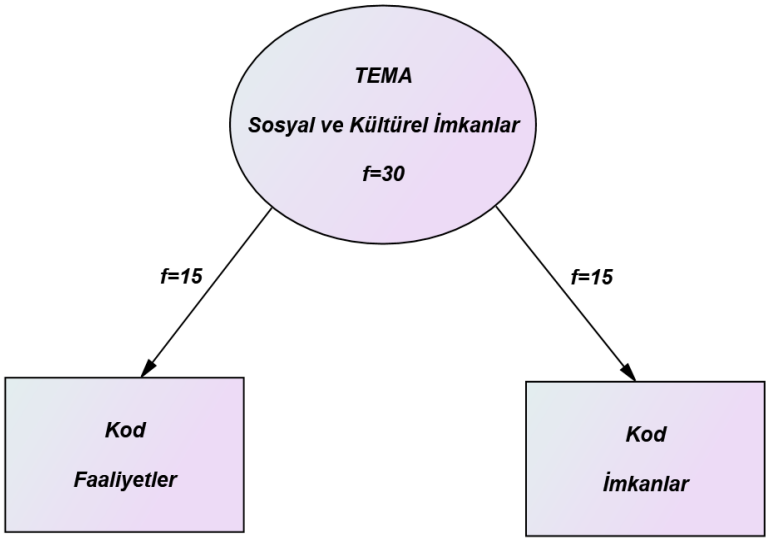
Şekil 6'ya göre akademisyenlerin Rize şehrine dair diğer katkı ve beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde; 11 katılımcı kentsel dönüşüm, 10 katılımcı öğrenci halk kaynaşması, 6 katılımcı kentsel tanınabilirlik, 4 katılımcı ise siyasi otoritenin azaltılması noktasında görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 35 katılımcı Rize şehrine ilişkin diğer katkı ve beklentilerini belirtmişlerdir. Bu bulgulardan hareketle katılımcıların özellikle şehrin butik bir şehir olmasından hareketle bu yapısının korunmakla birlikte kentsel bir yenilenmeye ihtiyacı olduğunu belirtmişlerdir. Bununla birlikte üniversitenin kalıcılık ve katma değer üretme noktasında öğrenci ve halk kaynaşmasının vazgeçilmez olduğu yönünde fikirlerini belirtmişlerdir. Katılımcıların, Rize şehrine dair diğer katkı ve beklentilere ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Çifte kavak Gündoğdu arası banliyö hattı, şehir merkezi dağ başı arasında teleferik hatları, şehir merkezi araç trafiğine kapatılmalı, Rize'nin ulusal demiryolu hattına dâhil edilmesi, alışveriş merkezinin açılması yerel esnafa öncelik verilmesi, şehir içi trafik sorunu çözülmüyorsa şehir merkezinin başka bir alana taşınmalı (A, 127).*
- *Öğrenciyi sadece ticari getiri amacıyla istemek kısa vadeli bir çıkarcılıktır. Gelen öğrenciyi rahat ettirmek açısından ilçede sıkıntı yaşanıyor. Rahat ettirmek şöyle dursun rahatsız etmek gibi durumların önlenmesinde tekli kamu otoritelerince destek görmek de beklentimdir naçizane (A, 151).*
- *Güzel Rize şehrinde "hemencecik siyaset basamaklarında ilerlemek için değil, şehre kimlik ve değer katmak için çalışan kişilerin gayret göstermeleri gerekir (A, 41).*

- *Eğitime verilen önemin arttırılması ve desteklerin temin edilmesi (A, 84).*

B. Üniversite Öğrencilerinin Rize Şehrine Yönelik Beklentilerine İlişkin Görüşleri

Araştırmanın bu bölümünde üniversite öğrencilerinin Rize şehrine yönelik beklentilerine yer verilmiştir. Elde edilen bulgular sosyal ve kültürel imkânlar, alışveriş imkânları ve ortamları, staj ve iş imkânları, yaşanabilirlik, Rize şehrinin geleceği, diğer katkı ve beklentiler olmak üzere altı tema altında toplanmış ve bu bulgular aşağıda ayrıntılı olarak sunulmuştur.

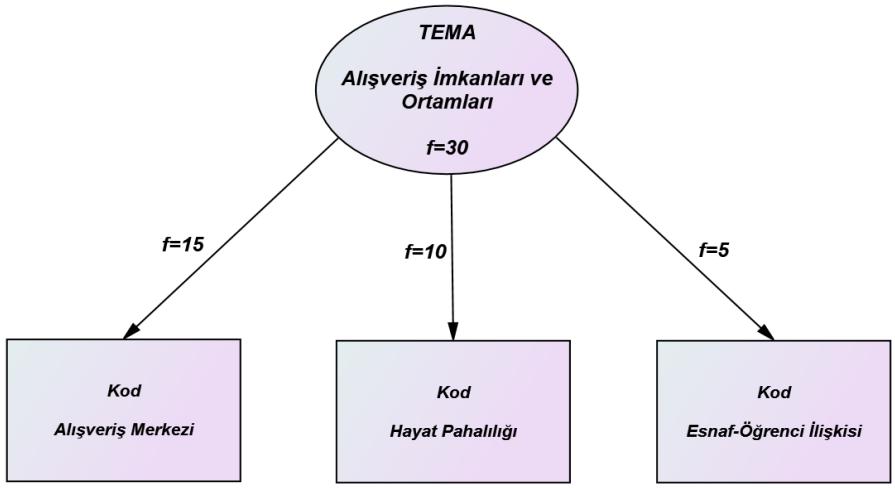

Şekil 7. Üniversite Öğrencilerinin Sosyal ve Kültürel İmkânlara İlişkin Görüşleri

Şekil 7'ye göre üniversite öğrencilerinin sosyal ve kültürel imkânlara ilişkin görüşleri incelendiğinde; 15 katılımcı şehirde sosyal ve kültürel faaliyetlerin, 15 katılımcı ise sosyal ve kültürel mekânların geliştirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Toplamda ise 30 katılımcı şehre ilişkin sosyal ve kültürel imkânların genişletilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bulgulara göre katılımcıların görüşlerinin şehirdeki sosyal ve kültürel faaliyetlere ilişkin eksikliğin daha ön plana çıktığı söylenebilir. Katılımcıların, Rize şehrine ilişkin sosyal ve kültürel imkânlara ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Sosyal açıdan daha fazla olanaklar sağlanmalı. Etkinliklerle eğlencelerle Rize halkının dışardan gelen öğrencilerle tanışması ve önyargılarının kırılması gerekmektedir (Ö, 703).*
- *Sosyal ve kültürel etkinliklerin arttırılması ve genç kesime de hitap etmesini istiyorum (Ö, 743).*
- *Yöresel kültür açısından zengin bir şehir. yalnız ulaşımına çözüm gerekiyor. Sosyalleşmesi içi yeterli ortamlar oluşturulmalı(Ö, 1014).*
- *Yeterli kurs imkânı olmalı. Tiyatro faaliyetleri, sosyal faaliyetler arttırılmalı. Toplumsal sorumluluk projeleri yapılıp uygulanmalı (Ö, 302).*

Tiyatro, sinema faaliyetleri çoğaltılmalıdır. Denize elverişli yerlerde gezi gibi turizm faaliyetleri yapılmalıdır (Ö, 69).

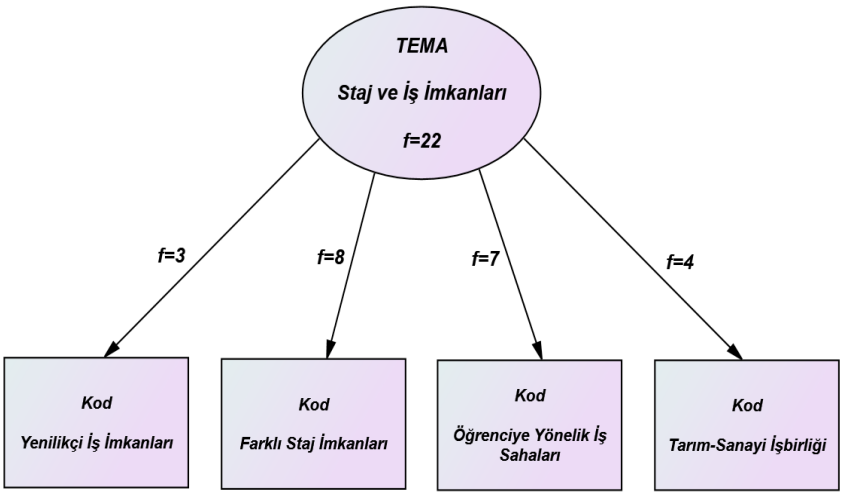

Şekil 8. Üniversite Öğrencilerinin Alışveriş İmkânları ve Ortamlarına İlişkin Görüşleri

Şekil 8'e göre üniversite öğrencilerinin alışveriş imkânları ve ortamlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde; 15 katılımcı şehirde Alışveriş merkezinin olmayışı, 10 katılımcı hayat pahalılığı, 5 katılımcı ise esnaf-öğrenci ilişkilerine ilişkin görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 30 katılımcı alışveriş imkânları ve ortamlarına ilişkin şehrin iyileştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Bu bulgulara göre katılımcıların görüşlerinin özellikle şehirde bir AVM olmayışı ve şehrin yaşamsal ihtiyaçların karşılanması noktasındaki pahalılığının ön plana çıktığı görülmektedir. Bununla birlikte esnafın öğrencilerle gelişmemiş düzeyde bir yaklaşım sergilediği ve bu tablonun esnaflara verilecek eğitimlerle desteklenmesi gerektiği yönünde

fikir beyan ettikleri söylenebilir. Katılımcıların, Rize şehrinin alışveriş imkânları ve ortamlarına ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Rize halkının Trabzon veya diğer şehirlerden alışveriş yapmaya gerek bırakmayacak şekilde nezih ortamı yerel esnafı da destekleyecek bir AVM olmalıdır. Bu durumda şehrin simasını değiştirebilir (Ö, 1015).*
- *Alışveriş için Trabzon daha uygun fiyat ve çeşit açısından buda Trabzon tercih etmemizi sağlıyor, bunlar değiştirilebilir (Ö, 615).*
- *Alışveriş mağazaları yeterli olsa da fiyatlar genel düzeyden fazla. İnsanların ve biz gençlerin outlet tarzında AVM'lere ihtiyacı var (Ö, 818).*
- *Rize'nin potansiyeline uygun alışveriş merkezleri mevcuttur ama bunu komplex haline getirmesi gerekir. İnsanlar aradığı bütün şeyi tek bir yerde bulması için… ama bunun için daha erken olduğunu düşünüyorum. Pahalı olması konumundan dolayı kaynaklı herhalde (Ö, 525).*
- *Elbise, gıda ücretleri yüksek bunun farkına varılmalı ve halkın tepkisine sağduyu gösterilmeli. Fiyatlar düşmelidir (Ö, 36).*

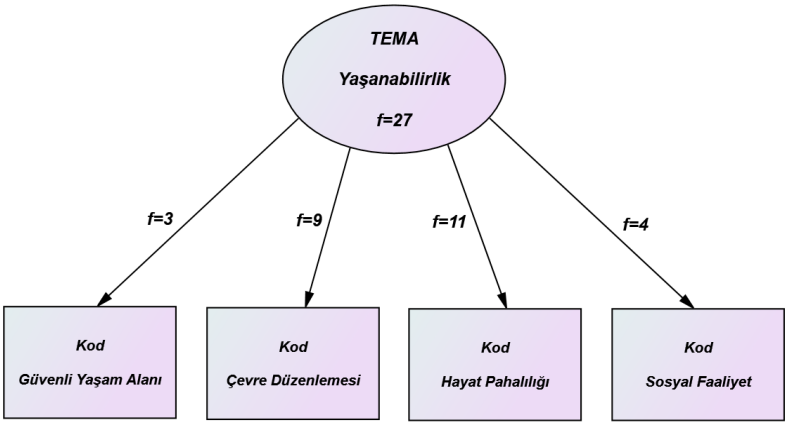

Şekil 9. Üniversite Öğrencilerinin Staj ve İş İmkânlarına İlişkin Görüşleri

Şekil 9'a göre üniversite öğrencilerinin staj ve iş imkânlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde; 8 katılımcı şehirde farklı staj imkânlarına, 7 katılımcı öğrenciye yönelik iş sahalarına, 4 katılımcı tarım-sanayi işbirliğine, 3 katılımcı ise yenilikçi iş imkânlarına dair görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 22 katılımcı şehre ilişkin staj ve iş imkânlarına dair görüş bildirmiş-

lerdir. Bu bulgulara göre katılımcıların özellikle üniversite öğrencisine farklı iş ve staj imkânları sunacak olanakların geliştirilmesi ve bunların üniversite öğrencilerinin kullanımına sunulması gerektiği yönünde fikir belirttikleri söylenebilir. Katılımcıların, staj ve iş imkânlarına ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Burada kimse yabancı olarak gördüğü insanlara önyargı ile yaklaştığı için staj yapabileceğimiz yerler varsa bile nasıl olsa alınmayacağız diye başvurmuyoruz. Torpille çareler öğretilmeli (Ö, 703).*
- *Hizmet sektörüne dayalı iş imkânı değil üretim sektörüne dayalı iş sektörünün gelişmesi. Staj ve iş imkânı olumlu etkileyecektir (Ö, 33).*
- *Esnaflar sürekli denetlenmelidirler. Kaçak veya sigortasız eleman çalıştırıyırlar. Buda haksızlık ve iş imkânlarını azaltıyor. Stajerlere ücret birçok iş yerlerinde verilmiyor (Ö, 34).*
- *Öğrencilere uygun iş imkânları olmalı. Yeni mezunlara iş imkânları sağlanmalı (Ö, 40).*
- *Özellikle şehirde enerji alanının HES ler dışında staj ve iş tecrübesi elde edilecek bir imkân yok (Ö, 854).*

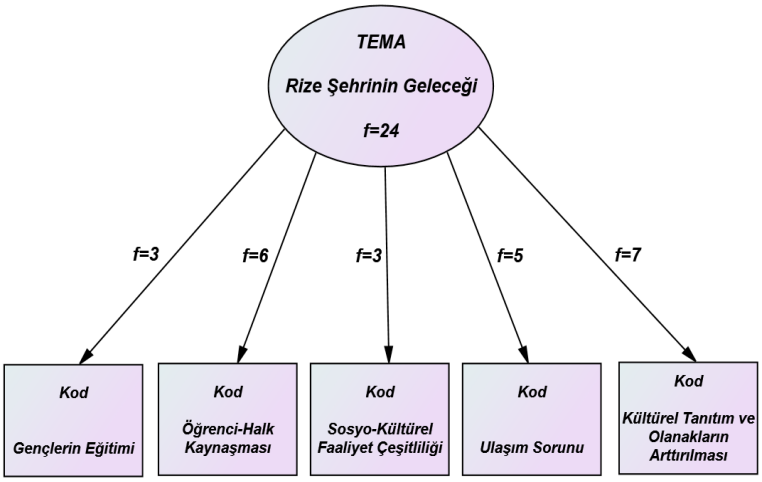

Şekil 10. Üniversite Öğrencilerinin Rize Şehrinin Yaşanılabilirliğine İlişkin Görüşleri

Şekil 10'a göre üniversite öğrencilerinin Rize şehrinin yaşanılabilirliği noktasındaki görüşleri incelendiğinde; 11 katılımcının şehirdeki hayat pahalılığı, 9 katılımcı çevre düzenlemesi, 4 katılımcı sosyal faaliyet, 3 katılımcı ise güvenli yaşam alanlarına dair görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 27 katılımcı şehrin yaşanabilirliğine ilişkin görüş beyan etmişlerdir.

Bu bulgulara göre katılımcıların özellikle şehirdeki hayat pahalılığından ve şehre dair çevre düzenlemesindeki aksaklıkların şehrin yaşanabilirliğini olumsuz yönde etkilediğini düşündükleri söylenebilir. Katılımcıların, staj ve iş imkânlarına ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Şehrin ve sahil kenarlarının temizliği sağlanmalı. Ana yollar otopark gibi kullanılmamalı. Doğa tahrip edilmeden yeni AVM, Kitapçı vs. açılmalı (Ö, 302).*
- *Kiraların düşük olduğu, gıda ve sebze fiyatlarının daha makul olduğu bir Rize şehrinde yaşamak isterdim. İnsana değer veren, saygılı bir Rize umarım olur (Ö, 317).*
- *Şehirde altyapı eksikliği vardır. Otopark sorunu çözülmelidir (Ö, 69).*
- *Özellikle şehir merkezindeki yolların caddelerin daha düzgün olmasını bekleriz. Çarpık kentleşme artan bina yığını görüntüsünü önüne geçilmesi iyi olur. Şehir merkezinde daha iç açıcı binaların olması eskilerin yenilenmesi gerekir (Ö, 1015).*
- *İnsanların sosyalleşebileceği alanlar ve bilinçli yeşil oturma ve kullanım alanları (Ö, 607).*

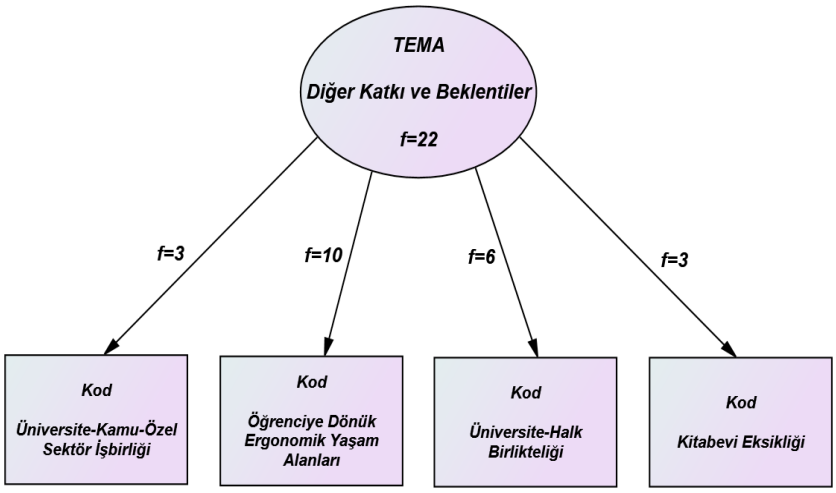

Şekil 11. Üniversite Öğrencilerinin Rize Şehrinin Geleceği İlişkin Görüşleri

Şekil 11'e göre üniversite öğrencilerinin Rize şehrinin geleceğine ilişkin görüşleri incelendiğinde; 7 katılımcı şehrin sosyo-kültürel tanıtım ve olanakları, 6 katılımcı öğrenci-halk kaynaşması, 5 katılımcı ulaşım sorunu, 3'er katılımcı ise gençlerin eğitimi ve sosyo-kültürel faaliyetlerin

çeşitliliğine ilişkin görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 24 katılımcı Rize şehrinin geleceğine ilişkin görüş bildirmiştir. Bu bulgulardan hareketle katılımcıların şehrin sosyo-kültürel tanıtımı ve olanaklarının arttırılmasının ve beraberinde öğrenci-halk kaynaşmasının sağlanması gerektiğine vurgu yapmışlardır. Katılımcıların, Rize şehrinin geleceğine ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Sahil yolunun trafik için kullanılmış olması, Rize için büyük dezavantaj. Bu konuda gelecekte güzel yürüyüş alanları ve gençler için gençlik merkezi yetişkinler için de yeni iş ortamları yaratılmalıdır (Ö, 818).*
- *Rize eğer bu şekilde devam ederse çevre illere göre daha geri kalmaktadır. Şehirde çaydan başka bir unsur bulunmamaktadır. İş adamları şehrin gelişimi için katkıda bulunabilir (Ö, 432).*
- *AVM ve konser organizasyonlar olmalı sokaklar temiz olmalı binaların renkleri uyumlu olmalı cafe ve eğlence mekanları olmalı sahildeki mekanlar düzgün olmalı otoparklar genişlemeli parklar daha modern olmalı terminaller daha temiz, düzenli ve modern olmalı (Ö, 8).*
- *Dağmaran, Rize Kalesi ve Ayder'in ulusal miras olarak tanıtılması ve daha iyi imkânların sağlanması (Ö, 36).*
- *Üniversitemizde katkılarıyla yaşam kalitesi üst düzey eğitim kalitesi daha yukarılarda yeşil ve mavinin ahenginde modern ve örf adetlerine bağlı bir şehir (Ö, 35).*

Şekil 12. Üniversite Öğrencilerinin Rize Şehrine Dair Diğer Katkı ve Beklentilerine ilişkin Görüşleri

Şekil 12'ye göre üniversite öğrencilerinin Rize şehrine dair diğer katkı ve beklentilerine ilişkin görüşleri incelendiğinde; 10 katılımcı öğrenciye dönük ergonomik yaşam alanları, 6 katılımcı üniversite-halk birlikteliği, 3'er katılımcı ise üniversite-kamu-özel sektör işbirliği ve kitabevi eksikliğine ilişkin görüş bildirmişlerdir. Toplamda ise 22 katılımcı Rize şehrine ilişkin diğer katkı ve beklentilerini belirtmişlerdir. Bu bulgulardan hareketle katılımcıların şehre dair ergonomik yaşam alanları oluşturulmasının ve halkla kaynaşmış bir üniversite vizyonunun olmasını arzu ettiklerine dair fikirlerin şehrin geleceğine pozitif katkı sağlayacağı şeklinde değerlendirilebilir. Katılımcıların, Rize şehrine dair diğer katkı ve beklentilere ilişkin görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

- *Öğrenciler için daha uygun şartların oluşturulması ve bize Rize'yi okumak için soran arkadaşlarıma ben yaptım bu hatayı sende yapma demek istemiyorum (Ö, 703).*
- *Üniversitenin sosyal, kültürel faaliyetlerinin arttırılması, bu faaliyetlerin şehir halkını da kapsayacak şekilde düzenlenmesini, yeşil alanların arttırılmasını isterim (Ö, 317).*
- *Öğrencilere yönelik konutlar ayarlanmalıdır. Öğrencilere indirimler yapılmalıdır. Öğrenciyi sömürmeye değil, kendi çocuğu gibi düşünüp davranmalıdır (Ö, 69).*
- *Şehir yönetimi ve üniversitenin beraber çalışarak şehrimiz için yapılabilecekleri bilimsel ve de imkânlar dâhilinde planlaması ve yerine getirmesi gerekir. Bilimin ve hizmet sektörünün gelişmesi sinerjisi gerekir (Ö, 1015).*
- *Rize'de öğrencilerin ders kitaplarını temin edebilecekleri güzel bir kitap evi olması, öğrencilerin aktif olabilecekleri ortamlar, bölge halkın sadece çaydan geliri olmadığını öğrencinin de şehir içi gelir getirdiğini bilmeli ve daha destekli bir ortam sağlanmalı (Ö, 477).*

SONUÇ VE ÖNERİLER

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde çalışan akademik personellerin ve aynı üniversitede eğitim gören lisans ve lisansüstü öğrencilerin Rize şehriyle ilgili beklentilerinin belirlenmeye çalışıldığı bu araştırmada, elde edilen bulguların, ulaşılan tema ve kavramların araştırmanın amaçları açısından anlamlı bir bütün oluşturduğu söylenebilir.

Akademik personel ve öğrenciyle yapılan görüşmelerdeki sorulara verilen ağırlıklı ortak cevaplar sonucunda elde edilen tema ve kodlarda Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi'nde çalışan akademik personelin Rize şehrinin sosyal ve kültürel imkânlar açısından daha fazla faaliyet ve mekâna, sahil projelerine ve alışveriş merkezine ihtiyacı olduğu düşüncesi saptanmıştır. Akademik faaliyetler açısından; akademisyenlerin iş birliği içinde olması, kongre ve sempozyumların arttırılması, üniversite faaliyetlerine ise gerekli katılım ve desteğin sağlanması fikri öne sürülmüştür.

Üniversite-sanayi İş birliği açısından ARGE çalışması ve ortak projelerin yaratılması düşünülürken Rize ekonomisine de gelir sağlanması istenilmiştir. Rize'ye yaşanabilirlik açıdan bakan akademik personelin gözünde ilk sırada trafik ve park sorununun, konut ve kira bedellerinin fazla oluşu, çevre düzenlemesi yapılarak çarpık kentleşme ve yapılaşmanın önlenmesi gelmektedir.

Rize şehrinin geleceği hususunda havalimanı ve alışveriş merkezlerinin gerekli olduğunu düşünen akademisyenler ayrıca yerleşim alanlarının ve konut planlamalarının daha iyi yapılarak trafik sorununun giderilmesi ve Rize şehrinin Karadeniz'in bir marka şehri haline gelebileceği düşüncesindedirler. Bu beklentilere ek olarak siyasilerin kurumlara fazla müdahil olmaması gerektiğini de savunan akademik personellerin ayrıca Rize'de belediye çalışmalarının daha da arttırılması ve Rize'nin iyi bir turizm tanıtımına sahip olması beklentisi içinde olduğu görülmüştür.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde eğitim gören lisans ve lisansüstü öğrencilerin ise, Rize şehrinin sosyal ve kültürel imkânlar açısından özellikle sahil ve şehir içi mekânlarda reforma gidilmesi düşüncesinde olduğu görülmüştür. Alışveriş imkânları ve ortamları bakımından alışveriş merkezlerinin açılarak rekabet ortamının oluşturulması gerekliliğine inanan öğrencilerin esnaflık hususunda da şehrin çok geride olduğu düşüncesi saptanmıştır.

Öğrencinin gözünde şehirdeki staj ve iş imkânları çok kısıtlı olup özellikle Rizeliler için çay sektörü dışında farklı bir iş imkânı olmadığını

ifade etmişlerdir. Öğrencilerce, sanayi merkezlerinin kurulması ve tarım çeşitliliğinin teşviki önerilmiştir.

Rize'de yaşanabilirlik açısından bakan Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencilerinin özellikle kız öğrencilerin kentte geç vakitlerde güvenlik sıkıntısı yaşadığı anlaşılmıştır. Yine kentte öğrenciye yönelik daha uygun konut ve kiraların olması gerektiği düşüncesi ifade edilmiştir. Ayrıca şehir planlama ve ulaşım yollarının düzeltilmesi, sosyal faaliyetlerin arttırılması ve vakit geçirecek açık alanlar oluşturulması onların gözünde Rize'yi daha yaşanılabilir kılacağı düşünülmektedir.

Rize şehrinin geleceğine ilişkin öğrenciler, gençlerin eğitimi için plan ve projelerin yapılması, halkın öğrenciyi kabullenmesi, Rize'ye olan yatırımların arttırılması, trafik sorununun olmadığı ve de her türlü hava-deniz-demir yolu ulaşımına sahip bir Rize oluşturulacağı inancındadır.

Tüm bu beklentilerin yanında öğrencilerin diğer katkı ve beklentileri arasında ise Rize'de yeşil alanların, kitapevlerinin arttırılması, Rize'deki tüm kamu ve özel kuruluşların işbirliği içinde olması, üniversitenin ise Rize'nin sorunlarıyla yakından ilgilenmesi gibi beklenti içinde oldukları görülmüştür.

KAYNAKLAR

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş & Demirel, F. (2012) Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Pegema Yayıncılık.

Creswell, J. W. (2016). Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşıma Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni (Çev Ed: M. Bütün & S.B. Demir) (3. Baskıdan Çeviri). Ankara: Siyasal Kitabevi.

Kızıltepe, Z. (2015). "Nitel Araştırma: Yöntem, Teknik, Analiz ve Yaklaşımları", (F. N. Seggie & Y. Bayyurt Ed.), İçerik Analizi, Anı Yayıncılık, Ankara, ss. 253-267.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık